

Het Straatnamen-abc

Jan Kruijsenstraat

De kunstschilder Jan Kruijsen leefde van 1874 tot 1938. Hij werd 64 jaar oud. De laatste vijftien jaar van zijn leven, vanaf 1923 tot aan zijn dood in 1938, woonde hij in Oirschot.

Jan Kruijsen is een typisch heerschap. Gekleed met een grote zwierige hoed, wambuis, kuitbroek, schoenen met gespen en een wijde cape, loopt hij door het Oirschotse dorpsbeeld. Hij heeft een markante kop, een grote snor en een puntbaardje. Zijn flamboyante levensstijl past in het geheel niet bij het eenvoudige Oirschotse dorpsleven. De dorpsbewoners vinden hem maar 'unnen aorige'.

Jan Kruijsen wordt op 9 oktober 1874 in Liempde geboren. Zijn vader is dan in dienst van de Staatsspoorwegen in Boxtel, waar hij als ambtenaar verantwoordelijk is voor het goederenvervoer. Bovendien heeft zijn vader ook nog een klein boerderijtje in Liempde (huidige adres: Hoekstraat 7 Liempde) Hij heeft drie zonen waarvan Jan de jongste is. Alleen Jan heeft de begaafdheid en talent om te schilderen.

Jan, inmiddels 23 jaar oud, woont in 1897 nog in Boxtel als hij trouwt met Barbara van Dijk, geboren te Boxtel op 5 maart 1898. Na zijn huwelijk gaat Jan in Lennisheuvel wonen. Door zijn trouwen wordt zijn armoede nog erger. Omdat hij over de nodige humor beschikt en goed kan zingen, geeft hij komische voordrachten bij feestelijke gelegenheden en kermissen onder de Franse naam "Jean". Zo kan hij wat bijverdienen.

Zijn beroep brengt hem alleen maar armoede. Dat wordt overduidelijk als hij, inmiddels verhuisd naar Woensel, in Eindhoven op 1 mei 1911 uit zijn huis wordt gezet.

Hij heeft een grote huurachterstand en wordt, met de inmiddels steeds talrijker wordende kinderschare, op straat gezet. Uit het huwelijk met Barbara van Dijk zijn maar liefst zestien kinderen geboren. Twee van zijn kinderen, An

toon Kruijsen en Maria Kruijsen hebben het schildertalent van vader. Bij de geboorte van hun zestiende kind, op 25 april 1915, overlijdt Barbara. Door het overlijden van zijn vrouw kan hij niet meer voor zijn kinderen zorgen. Het lukt hem om zijn kinderen op verschillende adressen onder te brengen. Na de dood van zijn vrouw treedt er een periode in zijn leven aan, die gekenmerkt wordt door vele omzwervingen. Zo woont hij tot 1916 in Woensel en in Valkenburg. Daarna verhuist hij naar Meijel, waar hij tot 1918 woont. In 1921 gaat hij in Heeze wonen. Het zwerversbestaan zet hij daarna voort in Duitsland, waar hij in tal van plaatsen heeft gewoond. In Silezië, dat toen nog bij Duitsland hoorde en nu bij Polen, leert hij zijn tweede vrouw kennen. Martha Maria Menzel, geboren te Kreisewitz op 12 februari 1889. Zij heeft één kind, Johanna Erica Menzel. Hij trouwt met haar in 1923. De zwerver en vrije vogel krijgt door zijn huwelijk eindelijk rust en verlangt heimelijk terug naar het Brabantse Land, waar hij in 1923 weer terugkeert. Oirschot wordt het dorp van zijn keuze. Tot zijn dood in 1938 woont hij daar in een boerderijtje aan de Fluterd. Jan overlijdt in het St. Josephziekenhuis in Eindhoven op 6 oktober 1938.

Het museum "Kruijsenhuis", Moriaan 9a te Oirschot, beschikt over een unieke collectie werken van de kunstenaarsfamilie Kruijsen.

Christ van Eekelen,, Heemkunde Boxtel